

MEMO WET BESCHERMING KLOKKENLUIDERS

Versie 2023-1.1 van 30-06-2023

Inleiding

De Eerste Kamer heeft op 24 januari 2023 de Wet bescherming klokkenluiders aangenomen, waarvan delen reeds in werking zijn getreden en het restant op korte termijn wordt verwacht. Dit is een verwerking van Europese regelgeving in de nationale wetgeving. We kenden al de wet Huis voor Klokkenluiders.

Wet bescherming klokkenluiders

De Wet onderscheidt vier aandachtsgebieden:

- Onregelmatigheden
  - o We hebben het dan over fouten in de uitvoering, structuren en/of procedures die zo ernstig zijn dat ze de verantwoordelijkheid van de direct leidinggevende overstijgen. Je kunt dan denken aan het afbreuk doen aan kwaliteitseisen waardoor een bouwconstructie gevaarlijk wordt.
- Integriteitsschendingen
  - o Hiermee bedoelen we het zich niet houden aan de interne gedragscode van normen en waarden zonder maatschappelijk belang. Dit gaat bijvoorbeeld over pesten, intimidatie, agressie en/of geweld.

Onregelmatigheden en integriteitsschendingen vallen niet onder klokkenluiders wetgeving, wel:

- Misstanden
  - o Dit zijn integriteitsschendingen met een maatschappelijk belang. Dat kan van toepassing zijn omdat het gaat over meerdere mensen en/of dat de misstanden een structureel karakter hebben en/of ernstige gevolgen.

We hebben het dan bijvoorbeeld over:

- Wetsovertredingen
  - Gevaar voor de volksgezondheid
  - Gevaar voor de veiligheid van personen
  - Gevaar voor aantasting van het milieu
  - Gevaar voor het goed functioneren van de organisatie als gevolg van onbehoorlijk handelen of nalaten.
- Schending van (Europees) Unierecht
    - o Het gaat hier specifiek om het schenden van met name genoemde EU regels die bijvoorbeeld te maken hebben met overheidsopdrachten, financiële diensten (witwassen, terrorisme financiering), productveiligheid en -conformiteit en veiligheid van levensmiddelen, fraude, valsheid in geschrifte, corruptie en omkoping.

Eric Leenders B.V.

Postbus 25245
3001 HE Rotterdam
T +31 6 53 24 88 81
E eric@ericleenders.nl
www.ericleenders.nl

KvK nummer 24277722
IBAN: NL69 INGB 0009 1459 75
BIC: INGBNL2A
BTW nummer NL 8060.55.625.B.01

Wat verandert er?

Met de invoering van de Wet bescherming klokkenluiders zullen de volgende wijzigingen worden doorgevoerd:

- Voorwaarde voor bescherming: intern procedureel en materieel zorgvuldig gemeld.
- Strengere interne meldprocedure voor werkgever (tijdpad, registratieplicht).
- Snellere mogelijkheid melder voor extern melding.
- Uitbreiding kring van beschermde personen naast de melder-werknemer: ook vrijwilligers, ZZP-ers, gedetacheerden, stagairs, uitzendkrachten, leveranciers, (onder)aannemers, leden Raad van Commissarissen, aandeelhouders, etc.
- Geen vereiste dat de werkrelatie al of nog bestaat als melding wordt gedaan.
- Niet alleen bescherming van de directe melder, maar ook van familieleden, direct betrokkenen (getuigen!) en helpers, zoals de vertrouwenspersoon en vakbondsmensen.
- Bescherming tegen bijvoorbeeld benadeling, ontslag, overplaatsing, weigeren van promotie of pesten en vrijwaring gerechtelijke procedures.
- Omkering bewijslast bij benadeling: werkgever moet aantonen de melder en/of betrokkenen bij de melding niet te hebben benadeeld.

MELDING

Hier gaat het over wat iemand anders of de organisatie / de maatschappij is aangedaan. Er zijn twee belangrijke vaststellingen die moeten worden gedaan:

- Is 'vertellen' aan de VP een melding? Zo ja, dan is er geen geheimhouding!
- Heeft de melding een maatschappelijk belang? Zo ja, dan is de klokkenluidersregeling wellicht van toepassing, hetgeen van belang is voor een mogelijk vervolgtraject.

INFORMELE ROUTE (INTERN)

De melder kan hierbij sparren met de VP, een gesprek hebben met de vermeende schender(s), maar kunnen bijvoorbeeld ook melders over hetzelfde onderwerp met elkaar in contact worden gebracht.

FORMELE ROUTE (INTERN)

Er moet dan melding worden gemaakt bij de direct leidinggevende, hoger management en/of de OR. Wellicht heeft de organisatie een meldpunt (soms wettelijk verplicht). Dat moet uiteraard bekend zijn in de organisatie.

Als de VP de melding ernstig genoeg vindt, maar de melder wil geen melding doen, kan de VP als intermediair optreden en zelf de melding doen op voorwaarde dat de VP de melding ernstig genoeg vindt. Of en in hoeverre de melder dan anoniem kan blijven is dan de vraag.

FORMELE ROUTE (EXTERN)

Afhankelijk van de ernst van de melding en een mogelijk maatschappelijk belang kan de vervolgstap zijn het starten van een procedure bij het Huis voor de Klokkenluiders, Onderzoeksraad Integriteit Overheid of bij de rechter. Aangifte bij de politie is een optie, evenals melding bij de media.